

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Короткевич Ксенії Єгорівни «Формування умінь навчальної самоорганізації майбутніх викладачів хореографічних дисциплін у процесі фахової підготовки», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки

Дисертаційне дослідження Короткевич Ксенії Єгорівни на тему «Формування умінь навчальної самоорганізації майбутніх викладачів хореографічних дисциплін у процесі фахової підготовки» є актуальним та своєчасним. Одним із пріоритетних завдань вищої школи, в тому числі будь-якого вищого навчального закладу, є підготовка генерації фахівців, що мають високу професійну компетентність, інноваційне мислення, вміють орієнтуватися в сучасних технологіях, генерувати творчі ідеї та втілювати мистецькі задуми. Тому обґрунтовані в роботі положення, узагальнення і висновки надзвичайно важливі для визначення стратегічних орієнтирів підготовки майбутніх фахівців спеціальності «Хореографія».

Зміст дисертації в цілому характеризується високим теоретичним і науково-методологічним рівнем вирішення поставлених завдань. За допомогою чітких визначень понять, проведеної систематизації та класифікації тощо, автору вдалося досить аргументовано висловити свою думку щодо проблеми формування умінь навчальної самоорганізації майбутніх викладачів хореографічних дисциплін у процесі фахової підготовки. Загалом дисертація становить цілісне і повністю завершене наукове дослідження із абсолютно чіткими висновками.

У дисертації чітко визначено об'єкт і предмет дослідження. Дисертантка досить вдало сформулювала мету дисертаційної роботи, що полягає у теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці педагогічних умов та методики формування умінь навчальної самоорганізації майбутніх викладачів хореографічних дисциплін у процесі фахової підготовки.

Матеріали дисертації мають практичне значення. Ефективність запропонованої методики є експериментально підтвердженою. Зміст і результати дисертаційного дослідження можуть бути використані для доповнення і оновлення змісту фахових (теоретичних і виконавських) дисциплін, передбачених програмою професійної підготовки бакалавра за спеціальністю 024 Хореографія, а саме: «Історія хореографічного мистецтва», «Практикум з хореографічної підготовки», «Методика роботи з дитячим хореографічним колективом», різних видів педагогічної практики, для написання науково-методичних праць.

Дисертацію виконано відповідно до науково-дослідної теми кафедри педагогіки та менеджменту освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (нині кафедра педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка) «Соціально-професійне становлення особистості» (реєстраційний номер 0116U003481). Тему дисертації затверджено Вченою радою Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (протокол № 15 від 29 травня 2023 р.).

Основні результати дисертації висвітлено у 9 публікаціях автора, з них 8 – одноосібні, з-поміж яких: 4 статті у наукових фахових виданнях України; 1 стаття – у зарубіжному науковому журналі, який включено у наукометричну базу Scopus; 4 тези – у матеріалах науково-практичних конференцій (1 тези – у співавторстві).

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку бібліографії, додатків. Загальний обсяг дисертації становить 236 сторінки. Робота містить 13 рисунків, 18 таблиць, 8 додатків. Список використаних джерел налічує 192 найменування, з яких 10 іноземними мовами.

Результати дослідження подані логічно та структуровано. Так у першому розділі – «Теоретичні основи формування умінь навчальної

самоорганізації майбутніх викладачів хореографічних дисциплін у процесі фахової підготовки» було проаналізовано феноменологічний, синергетичний, загальнонауковий та міждисциплінарний аспекти самоорганізації, визначено особливості реалізації педагогічної самоорганізації в системі освіти на особистісному та діяльнісному рівнях, уточнено сутність поняття самоорганізації особистості стосовно її навчальної діяльності та розроблено авторське визначення поняття «навчальна самоорганізація особистості». Розкрито сутнісні характеристики та розроблено структуру умінь навчальної самоорганізації майбутніх викладачів хореографічних дисциплін в контексті вимог до професійної підготовки фахівців вказаного профілю та з урахуванням психологічних, педагогічних та особистісних чинників впливу на формування визначеного феномену.

У матеріалах другого розділу – «Формування умінь навчальної самоорганізації майбутніх викладачів хореографічних дисциплін у процесі фахової підготовки» – містять обґрунтування методологічних засад як системи наукових засобів вивчення проблеми формування умінь навчальної самоорганізації майбутніх викладачів хореографічних дисциплін у процесі фахової підготовки. У розділі розроблено педагогічні умови формування умінь навчальної самоорганізації майбутніх викладачів хореографічних дисциплін: підвищення самомотивації до професійного самовдосконалення, активізація самостійної освітньої діяльності у різних формах навчання, стимулювання до саморефлексії та оцінки власних навчальних дій.

Ґрунтовно і логічно була організована експериментальна частина роботи, результати якої чітко викладені у третьому розділі дослідження – «Дослідно-експериментальна робота з формування умінь навчальної самоорганізації майбутніх викладачів хореографічних дисциплін у процесі фахової підготовки». Шляхом поетапної роботи було підтверджено, що процес формування умінь навчальної самоорганізації майбутніх викладачів хореографічних дисциплін буде ефективним внаслідок реалізації у процесі фахової підготовки методики та сукупності визначених педагогічних умов.

На нашу думку, висновки до розділів і загальні висновки є чіткими та логічно аргументованими, містять коректні узагальнення, їх зміст переконує у тому, що дисертантка досягла поставленої мети дослідження і виконала поставлені завдання.

Дисертація є самостійною науковою працею, в якій висвітлені власні ідеї і розробки, що дозволили вирішити поставлені завдання. Робота містить теоретичні та методичні положення і висновки, сформульовані дисертанткою особисто. Дотриманні в роботі принципи академічної доброчесності. Використані в дисертації ідеї інших авторів мають відповідні посилання і використані для підкріплення результатів здобувача.

Високо та позитивно оцінюючи наукове та практичне значення представленого дисертаційного дослідження, висловимо деякі зауваження та побажання:

1. У дисертаційному дослідженні проводиться детальний аналіз проблеми формування умінь навчальної самоорганізації як загальнонаукової проблеми. Не достатня увага приділена аналізу поняття «свідомість» і її вплив на процеси формування зазначених умінь.

2. У роботі зазначено, що на третьому етапі формувального експерименту у процес навчальної діяльності було впроваджено метод Електронного щоденника з елементами психосоматики, проте поняття «психосоматика» і його роль у формування умінь навчальної самоорганізації не достатньо розкриті.

3. Робота набула б ще більшої практичної значущості у разі розробки автором конкретних практичних рекомендацій щодо доповнення змісту фахових (теоретичних і виконавських) дисциплін, передбачених програмою професійної підготовки бакалавра за спеціальністю 024 Хореографія.

Разом із цим, наведені міркування не впливають на загальний позитивний висновок щодо виконаної роботи та не применшують наукової цінності рецензованого дослідження.

Загальний висновок. Актуальність теми, самостійність і завершеність здійсненого дослідження, наукова новизна і практична значущість одержаних результатів, аналіз опублікованих наукових праць дає підстави зробити такий загальний висновок: дисертаційна робота на тему «Формування умінь навчальної самоорганізації майбутніх викладачів хореографічних дисциплін у процесі фахової підготовки» відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор Короткевич Ксенія Єгорівна заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри мистецької

освіти Центральноукраїнського

державного університету

імені Володимира Винниченка

Світлана ЛАВРИНЕНКО

